

Tiedonhallintalautakunta
Informationshanteringsnämnden

Tiedonhallintalautakunnan toimenpiteet muun tiedonhallintalaissa säädetyin edistämiseksi

Tommi Oikarinen, Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnan pääsihteeri

1.4.2025

Kyberturvallisuusvelvollisuuksien täytäntöönpano julkisessa hallinnossa, webinaari

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta

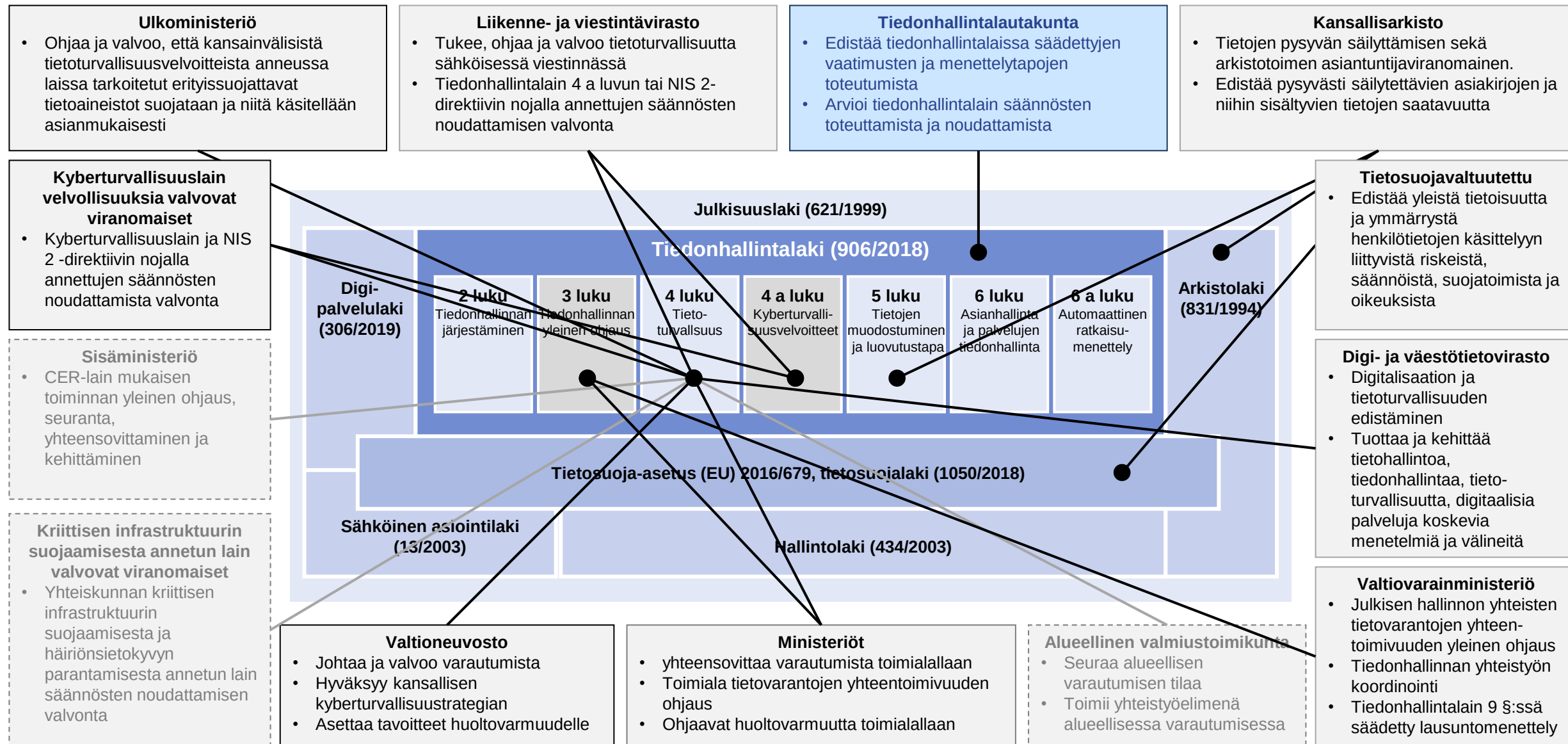
- ▶ Valtiovarainministeriön yhteydessä toimii julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta (tiedonhallintalautakunta)
 - Tiedonhallintalautakunta on monialaiseen asiantuntijayhteistyöhön perustuva erillinen viranomainen, joka keskittyy koko julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämiseen ja arviointiin
 - Tiedon elinkaaren eri osa-alueet asettavat tiedonhallinnalle erilaisia vaatimuksia, jonka vuoksi perusteltua, että niiden ohjausta ja kehittämistä toteutetaan toimielimeksi organisoidussa viranomaisessa
- ▶ Lautakunnan tehtävät:
 - 1) **Arvioida** tiedonhallintalain säännösten toteuttamista ja noudattamista
 - 2) **Edistää** tiedonhallintalaissa säädettyjen tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapojen ja tämän lain vaatimusten toteuttamista
- ▶ Lautakunnan toiminta perustuu tiedonhallintalautakunnan vuosittain hyväksymään arviointi- ja toimintasuunnitelmaan:
 - [Toimintasuunnitelma](#)
 - [Arviointisuunnitelma](#)

Tiedonhallintalakiin sisältyvä tietoturvallisuus-/kyberturvallisuussäntely

Vaatimukset / toimenpiteet	Tiedonhallintalaki 4 luku (tietoturvallisuus)	Tiedonhallintalaki 4 a luku (kyberturvallisuusvelvollisuudet julkishallinnossa)
Vastuu tietoturvallisuus-toimenpiteiden toteuttamisesta	- Toimiva johto - Tietovarannosta ja tietojärjestelmistä vastaavat viranomaiset	Toimiva johto
Tietoturvallisuustoimenpiteiden kuvaaminen	Prosesseihin, tietovarantoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvat toimenpiteet (tiedonhallintamalli)	Kyberturvallisuutta koskeva riskienhallinnan toimintamalli (tavoitteet, menettelyt ja vastuut)
Toimintaympäristön seuranta	- Toimintaympäristön määrittäminen (tiedonhallintamalli) - Toimintaympäristön tietoturvallisuuden seuranta	
Riskienhallinta	Tietojen ja tietoaineistojen käsittelyyn, tietojärjestelmien hyödyntämisen sekä niihin perustuvan toiminnan jatkuvuuteen kohdistuvat olennaiset riskit	Viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvat kyberriskit
Tietojärjestelmien tietoturvallisuustoimenpiteet	Tietojärjestelmien tietoturvallisuustoimenpiteiden toteuttaminen (suunnittelu, hankinta, käyttöoikeudet ja lokitietojen kerääminen)	- Toimintaperiaatteet ja käytännöt tietoliikenneturvallisuuden, laitteisto- ja ohjelmistoturvallisuuden varmistamiseksi - Viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien hankinnan, kehittämisen ja ylläpidon turvallisuustoimenpiteet
Tietoaineistojen turvallisuustoimenpiteet	- Muuttumattomuuden, alkuperäisyyden, ajantasaisuuden ja virheettömyyden varmistaminen - Saatavuuden ja käyttökelpoisuuden varmistaminen	Toimintaperiaatteet ja käytännöt tietoaineistoturvallisuuden varmistamiseksi
Jatkuvuuden varmistavat toimenpiteet	- Valmiussuunnitelmat - Muut toimenpiteet	- Poikkeamien havainnointi ja käsittely - Varmuuskopiointi, palautumissuunnittelu, kriisinhallinta ja muut toiminnan jatkuvuuden hallinta
Valvonta	Tiedonhallintaa koskevien säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattaminen	Kyberturvallisuutta koskevan riskienhallinnan toteuttamisen valvonta

- ▶ Tiedonhallintalain 4 a lukuun sisältyvä säntely samansuuntaista muun tiedonhallintalain sääntelyn kanssa
 - ➔ HE 57/2024 vp: voimassa olleet tiedonhallintalain säännökset kattavat nykyisellään osin NIS2-direktiivin velvoitteet
- ▶ Jos asiasta ei säädetä erikseen 4 a luvussa, sovelletaan muuta tiedonhallintalain sääntelyä
- ▶ Edellyttää yhteistyötä suosituksia ja ohjeita laativien viranomaisten kesken
- ▶ Tiedonhallintalautakunta on nostanut lainvalmistelun yhteydessä esiin tarpeen koordinoida myös laajemmin tiedonhallintaa ohjaavien viranomaisten toimenpiteitä

Tiedonhallinnan yleissääntelyä ohjaavia viranomaisia

Tiedonhallintalautakunnan suositusten valmistelu 2025

1. Suositus varautumisesta häiriötilanteisiin	• Tiedonhallintalakiin on lisätty 1.5.2023 voimaantullut säännös varautumisesta häiriötilanteisiin (13 a §) • Suosituksella ajantasaistetaan viranomaisille ohjeita tunnistamaan tietojen käsittelyyn kohdistuvia riskejä ja arvioimaan niiden vaikutuksia toiminnan jatkuvuuteen sekä määrittelemään jatkuvuuden turvaavia toimenpiteitä	Uusi
2. Tietoturvaluussuositukset (Julkri ja hankintojen tietoturvaluus): voimassaolon päättäminen	• Tiedonhallintalautakunta on valtiovarainministeriön esityksestä päättänyt lopettaa Julkisen hallinnon tietoturvaluuden arviointikriteeristön – Julkri sekä suosituksen hankintojen tietoturvaluudesta ylläpidon • Valtiovarainministeriö valmistelee korvaavat suositukset	Lopetus
3. Suositukset tiedonhallintamallista ja muutosvaikutusten arvioinnista: kehittäminen	• Arkistointia koskevan lainsäädännön uudistaminen vaikuttaa tiedonhallintalain 5 §:ssä säädettyihin velvollisuuksiin ylläpitää tiedonhallintamallia ja arvioida muutosvaikutuksia • Tiedonhallintalautakunnan suositusten tarkistaminen ja ylläpito arkistolain muutoksilla sekä muilla käyttäjiltä saaduilla kehittämis ehdotuksilla	Ylläpito
4. Opetustoimen tietoaineistojen ja asiakirjojen säilytysaikasuositukset	• Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, korkeakoulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön asiakirjojen säilytysaika määritysten loppuunsaattaminen keväällä 2025 • Lisätään suosotukseen (VM2023:77) uusi liite opetustoimen asiakirjojen säilytysajoista	Uusi
5. Suositus viranomaisten asiakirjojen metatiedoista palveluja tuottaessa: kehittäminen	• Voimassa olevan suosituksen ajantasaistaminen mm. vuonna 2023 toteutettujen arviointien perusteella • Muutosten toteuttaminen kevään 2025 aikana	Ylläpito

Suositus varautumisesta häiriötilanteisiin

Johdanto

Varautumisvelvollisuudet (sääntely-ympäristö)

Tiedonhallinnan jatkuvuuden hallintamalli

Toimintaympäristön hallinta

Suunnittelu

Toimenpiteet

Seuranta ja kehittäminen

- ▶ Tiedonhallintalautakunta on vuoden 2025 toimintasuunnitelmassa päättänyt käynnistää valmistelun suosituksesta häiriötilanteisiin varautumisesta
- ▶ Valmistelun lähtökohtana sääntely-ympäristön huomioiminen tiedonhallintalain sääntelyä kattavammin
- ▶ Suosituksessa esitettävien hyvien käytäntöjen arviointi myös muualla säädettyjen velvollisuuksien osalta → edellyttää yhteistyötä muiden ohjaavien viranomaisten kanssa
- ▶ **Käytännössä velvollisuuksia toteuttavat viranomaiset hyödyntävät samanaikaisesti useiden viranomaisten ylläpitämiä suosituksia ja ohjeita**
- ▶ → suositusta valmistelevan jaoston tehtävänä huolehtia, että myös muu sääntely ja sen nojalla annettu ohjeistus tulee huomioitua

Häiriötilanteisiin varautumista koskevan suositusvalmistelussa huomioitavaa

Velvollisuudet	Tiedonhallintalaki (906/2019)	Tiedonhallintalakiin sisältyvän sääntelyn huomioiminen	Tiedonhallintalaki 4 a luku
Vastuiden määrittely	Laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut (4.2 § 1 k)	→ Tiedonhallintalain 4.2 §:n vaatimus edellyttää myös 4 a luvussa säädettyjen tehtävien vastuiden määrittelyn	
Ajantasaiset ohjeet	Ohjeet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi (4.2 § 2 k)	↔ Ohjeet	Kyberturvallisuutta koskeva riskienhallinnan toimintamalli
Koulutus	Tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevat säädökset, määräykset ja ohjeet (4.2 § 3 k)	→ Tiedonhallintalain 4.2 §:n vaatimus sisältää myös 4 a luvun säännösten tuntemuksen	
Valvonta	Tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattaminen (4.2 § 5 k)	↔ Valvontamenettelyt	Riskienhallinnan toimintamallin toteuttamisen valvonta
Toimintaympäristön seuraaminen	Toimintaympäristön tietoturvallisuuden tilan seuraaminen (13 §)	→ Tiedonhallintalain 13.1 §:n vaatimuksessa huomioitava myös 4 a luvun vaatimukset	
Riskienhallinta	Tietojen käsittelyyn ja tietojärjestelmien hyödyntämiseen kohdistuvat riskit (13 ja 13 a §)	↔ Riskienhallinta	Viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuuteen kohdistuvat kyberriskit
Suunnitteluvuorollisuudet	Valmiussuunnitelma (13 a §), tiedonhallintamalli (5 §)	↔ Suunnitelmat	Palautumissuunnittelu
Vaikutusten arviointi	Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi (5.3 §)	↔ Vaikutusten arviointi	Poikkeaman rajat ylittävien vaikutusten arviointi
Varautumistoimenpiteet	Etukäteisvalmistelut, muut toimenpiteet (13 a §)	↔ Tietoturvallisuustoimenpiteet	Poikkeamien havainnointi ja käsittely, varmuuskopiointi, toiminnan jatkuvuudenhallinta
Häiriötilanteista tiedottaminen	Tiedottaminen tietoaineistoja hyödyntävälle (13 a §)	↔ Tiedottaminen	Ilmoitus merkittävästä poikkeamasta, tiedottaminen merkittävästä kyberuhkasta ja poikkeamasta

Palautetta tilaisuudesta ja kehittämisehdotuksia lautakunnalle

Palautetta tilaisuudesta ja kehittämis ehdotukset

1. Miten hyvin tilaisuus vastasi tarpeitasi?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Tyydyttävästi
- Huonosti
- Ei lainkaan

2. Mitä jäit kaipaamaan tilaisuudesta?

3. Mitä tukea ja apua toivoisit saavasi tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamiseksi?

4. Muita toiveita tiedonhallintalautakunnalle (toimenpide-ehdotuksia, tilaisuuksia yms.)

Palautekyselyn linkki viestikentässä

Tiedonhallintalautakunta

- ▶ **Tiedonhallintalautakunta:** <https://vm.fi/tiedonhallintalautakunta>
- ▶ **Kysymyksiä, kannanottopyyntöjä ja kehittämis ehdotuksia** tiedonhallintalautakunnalle: tiedonhallintalautakunta@gov.fi
- ▶ **Ajankohtaista ja tilaisuudet:** <https://vm.fi/tiedonhallintalautakunnan-ajankohtaista-ja-tapahtumat>
 - Torstai 15.5.2025, klo 13.00-14.30 **tiedonhallintalain vaatimusten arviointien tuloksia 2020-2025**
 - Torstai 5.6.2025, klo 9.00-11.00 **Tiedonhallintalain vaatimusten toteuttaminen II** (tietoaineistojen muodostaminen ja luovutustapa sekä asianhallinta)
 - Opetustoimen säilytysaikasuositukset (kesäkuu)
 - Tiedonhallintalain 5 §:ssä säädettyä tiedonhallintamallia ja muutosvaikutusten arviointia koskevia tilaisuuksia ei todennäköisesti ehditä järjestämään kevään aikana → siirtyvät syksyille
- ▶ **HUOM!** Tiedonhallintalautakunnan postituslistan ylläpidossa on ollut haasteista, jonka vuoksi listaa ei ole voitu käyttää ja pitää ajantasaisena (lista ylläpitoa arvioidaan myöhemmin)

Tiedonhallintalautakunta
Informationshanteringsnämnden

Kiitos

Etunimi.sukunimi@gov.fi

<https://vm.fi/tiedonhallintalautakunta>